

TOWAROWA
GIEŁDA ENERGII S.A.

www.tge.pl

Aukcje Kontraktów Forward

linia biznesowa – energia elektryczna

TGE – kim jesteśmy?

Pełna liberalizacja rynku energii elektrycznej - przed którą nie ma w Polsce odwrotu - kreuje potrzebę budowy rynkowego mechanizmu wyznaczenia ceny energii. Tę potrzebę zaspokaja Towarowa Giełda Energii. Oferuje możliwość wyznaczenia obiektywnej rynkowej ceny, będącej punktem odniesienia dla innych transakcji zawieranych na rynku energii.

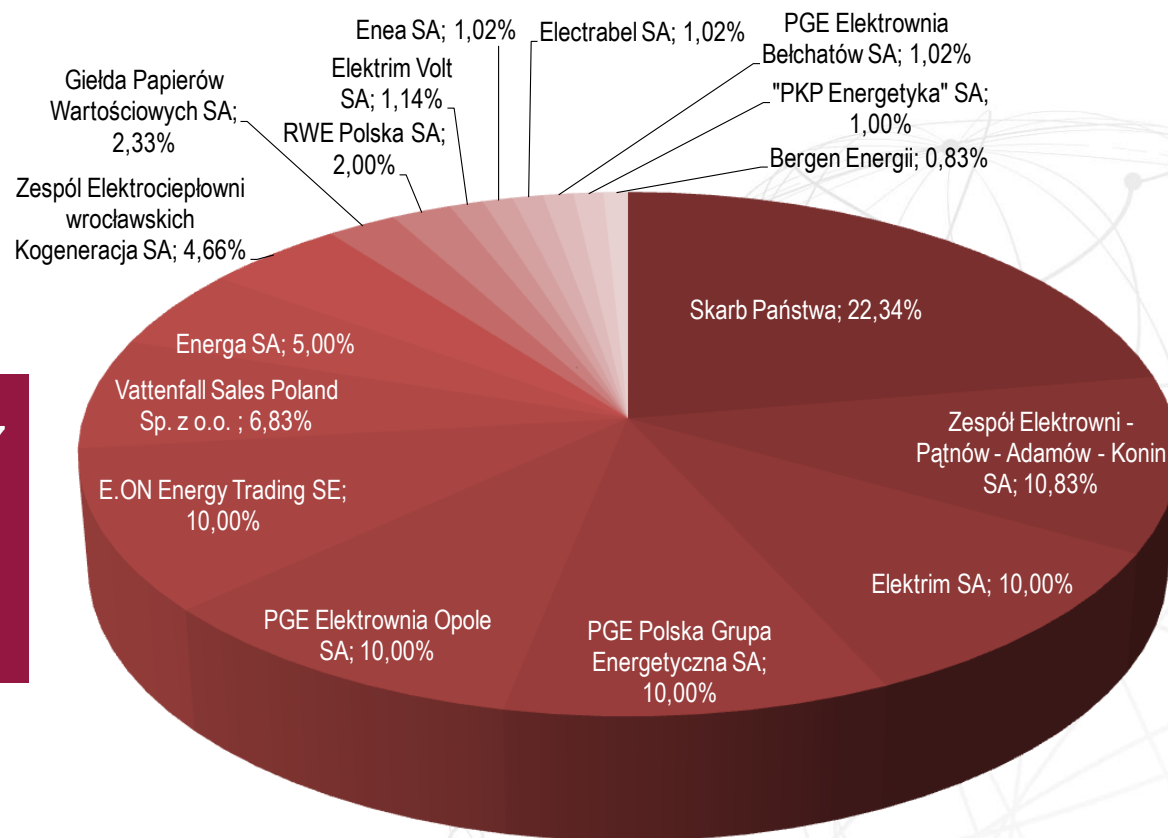
Od połowy 2000 roku w Polsce funkcjonuje giełdowy rynek energii elektrycznej prowadzony przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE).

TGE powstała pod koniec 1999 roku z inicjatywy Ministra Skarbu Państwa, jako niezbędny element liberalizującego się rynku energii elektrycznej w Polsce.

Jesteśmy jedyną licencjonowaną giełdą towarową w Polsce. Przejrzysty mechanizm funkcjonowania giełdy powoduje, że cena towaru zależy tylko i wyłącznie od układu sił podaży i popytu w danym momencie

Akcjonariusze TGE

Akcjonariuszami TGE jest 17 podmiotów. Największy to Skarb Państwa, który posiada 22,3% akcji.”

TGE – prowadzone rynki

Towarowa Giełda Energii prowadzi sześć rynków, na których Członkowie Giełdy w sposób aktywny i bezpieczny mogą handlować energią elektryczną, prawami majątkowymi i uprawnieniami do emisji CO₂. Są to:

- ✓ Rynek Dnia Następnego (RDN)
- ✓ Rynek Dnia Bieżącego (RDB)
- ✓ Rynek Terminowy Energii Elektrycznej (RTEE)
- ✓ Rynek Terminowy Finansowy (RTF)
- ✓ Rynek Praw Majątkowych dla OZE i Kogeneracji (RPM),
- ✓ Rynek Uprawnień do Emisji CO₂ (RUE).

Aukcje Kontraktów Forward

Aukcje energii elektrycznej – Informacje ogólne

TGE poszerza swoją ofertę na rynkach energii elektrycznej - obok prowadzonego już Rynku Terminowego Energii Elektrycznej uruchamia aukcje energii elektrycznej.

Głównym celem wprowadzenia nowego segmentu jest umożliwienie zakupu bądź sprzedaży dużych wolumenów energii elektrycznej w dłuższym okresie czasu (kwartał, rok). Aukcje umożliwią również wywiązanie się z ustawowego obowiązku sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców.

Notowane kontrakty w systemie aukcji: całodobowe (BASE-A) oraz szczytowe (PEAK5-A) w okresie wykonania kwartał i rok.

Fizyczna dostawa zakontraktowanej energii elektrycznej

Aukcje mogą odbywać się wyłącznie w dni robocze, zgodnie z terminem wskazanym we wniosku przez Oferenta i dla okresów dostawy zgodnych z kalendarzem notowania i wykonania dla odpowiednich kontraktów terminowych na energię elektryczną

Notowania odbywają się w systemie notowań ciągłych

Jednostka notowania: 1 kontrakt

Waluta notowania: PLN

Rozliczaniem zawartych transakcji zajmuje się Izba Rozrachunkowa

Na system gwarantowania rozliczeń składają się: fundusz gwarancyjny, depozyt wstępny i depozyt uzupełniający

System notujący: Condicto Trade™

Aukcje energii elektrycznej – Zasady organizowania aukcji

Składanie wniosku o zorganizowanie aukcji

Wniosek składa Oferent **nie później niż 30 dni kalendarzowych** przed proponowanym terminem aukcji.

We wniosku Oferent określa:

- ✓ proponowaną datę przeprowadzenia aukcji
- ✓ rodzaj aukcji (sprzedaż lub kupno)
- ✓ instrument będący przedmiotem aukcji
- ✓ liczbę kontraktów, którą Oferent zamierza sprzedać lub kupić w wyniku aukcji (wolumen aukcji)
- ✓ oferowany limit ceny (cenę minimalną w dla aukcji sprzedaży lub ceną maksymalną dla aukcji kupna)

Termin otwarcia aukcji Giełda podaje do publicznej wiadomości co najmniej na 25 dni kalendarzowych przed dniem jej przeprowadzenia, podając:

- datę aukcji, rodzaj aukcji, przedmiot aukcji, wolumen aukcji.

Aukcje energii elektrycznej – Zasady organizowania aukcji

W systemie aukcji możliwe jest zawieranie transakcji na następujących kontraktach:

BASE-A_Q - kontrakt z terminem wykonania kwartalnym od 90 do 92 dni w godz. od 00:00 do 24:00, odpowiadający dostawie od 2159 do 2209 MWh

BASE-A_Y - kontrakt z terminem wykonania rocznym od 365 do 366 dni w godz. od 00:00 do 24:00, odpowiadający dostawie od 8760 do 8784 MWh

PEAK5-A_Q - kontrakt z terminem wykonania kwartalnym od 61 do 66 dni w godz. od 07:00 do 22:00, odpowiadający dostawie od 915 do 990 MWh

PEAK5-A_Y - kontrakt z terminem wykonania rocznym od 251 do 255 dni w godz. od 07:00 do 22:00, odpowiadający dostawie od 3765 do 3825 MWh

Przykładowa nazwa kontraktu:

BASE – A_Q-q-yy,

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

BASE – A_Q – nazwa instrumentu dla systemu aukcji

q – kolejny numer kwartału roku, w którym wypada termin wykonania kontraktu

yy – dwie ostatnie cyfry roku, w którym wypada termin wykonania kontraktu

Aukcje energii elektrycznej – Harmonogram

Aukcje mogą odbywać się od poniedziałku do piątku wg następującego harmonogramu:

Godziny	Faza notowań
Od 14:00 do 14:20 w Dniu Obrotu	Wprowadzanie zleceń przez Uczestników Aukcji Wprowadzanie zleceń Uczestników w odpowiedzi na ogłoszoną aukcję. Zlecenia można usuwać modyfikować.
Od 14:20 do 14:30 w Dniu Obrotu	Wprowadzanie zlecenia Oferenta Wprowadzanie zlecenia Oferenta na podstawie danych zawartych we wniosku o otwarciu aukcji.
Od 14:30 do 14:31 w Dniu Obrotu	Zamknięcie aukcji i podanie wyników na niepublicznej stronie internetowej
Do 15:30 w Dniu Obrotu	Opublikowanie wyników aukcji na publicznej stronie internetowej

Aukcje energii elektrycznej – Zasady składania zleceń

- ✓ Uczestnicy Aukcji składają wyłącznie zlecenia przeciwstawne tj. dla aukcji sprzedaży wyłącznie zlecenia kupna, dla aukcji kupna wyłącznie zlecenia sprzedaży.
- ✓ Uczestnik Aukcji może złożyć zlecenia z wolumenem nie mniejszym niż 5 kontraktów.
- ✓ Uczestnik Aukcji może modyfikować swoje zlecenia w zakresie oferowanej liczby kontraktów i limitu ceny.
- ✓ Zlecenie Oferenta jest składane przez Giełdę w jego imieniu na podstawie wniosku o otwarcie aukcji.
- ✓ W trakcie składania zleceń Uczestnicy Aukcji oraz Oferent widzą wyłącznie zlecenia własne.
- ✓ Po złożeniu zlecenia Oferenta następuje zamknięcie aukcji i określenie wyników aukcji (zawarcie transakcji lub brak transakcji).

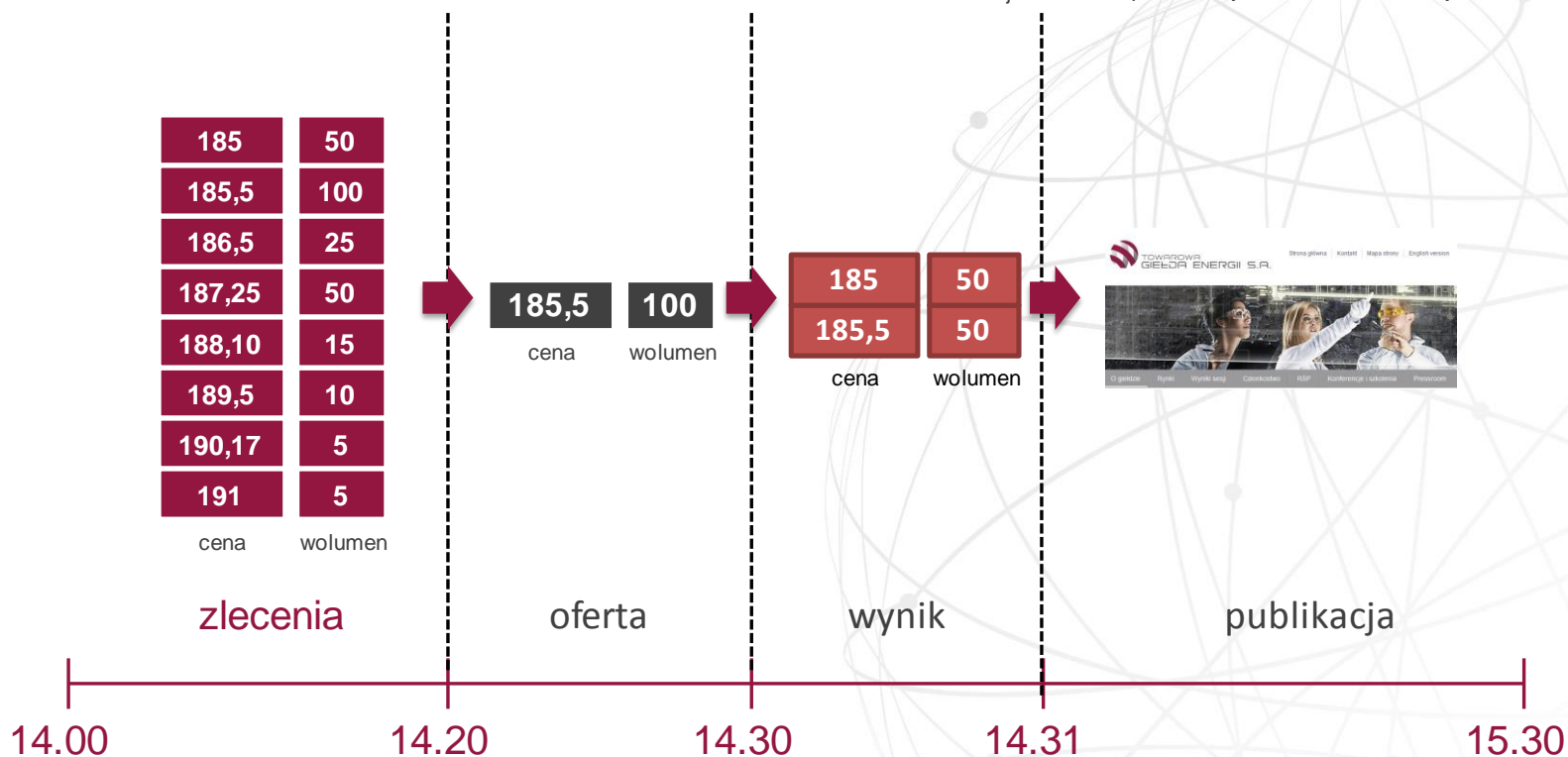
Aukcje energii elektrycznej – Schemat systemu aukcji kupna

Wprowadzanie zleceń sprzedaży przez Uczestników Aukcji. Zlecenia można usuwać i modyfikować.
Uczestnicy Aukcji widzą wyłącznie zlecenia własne

Wprowadzanie zlecenia kupna oferenta.
Oferent widzi wyłącznie własne zlecenie

Zamknięcie aukcji i podanie wyników na niepublicznej stronie internetowej

Opublikowanie wyników aukcji na publicznej stronie internetowej

Aukcje energii elektrycznej – Zasady zawierania transakcji i realizacji zleceń

Transakcje zawierane są po cenie transakcyjnej równej limitowi ceny, jaki został podany w zleceniu Uczestnika Aukcji, zgodnie z następującymi zasadami:

- ✓ w pierwszej kolejności są realizowane zlecenia o najwyższym limicie ceny dla zleceń kupna i o najniższym limicie ceny dla zleceń sprzedaży
- ✓ zlecenia z równymi limitami ceny są realizowane według czasu przyjęcia zlecenia tj. zlecenie przyjęte wcześniej jest realizowane w pierwszej kolejności

Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda częściowa realizacja zlecenia dotyczy przynajmniej jednego kontraktu.

Po zakończeniu aukcji zlecenia niezrealizowane zostają usunięte.

Aplikacja do składania zleceń CONDICO Trade

Od samego początku, w pracach nad założeniami funkcjonalnymi do CONDICO Trade, uczestniczyli Członkowie Giełdy.

Rezultatem jest narzędzie dopasowane do potrzeb uczestników rynku – skrojone na miarę.

CONDICO Trade jest wciąż rozwijane, na bieżąco analizowane są uwagi Członków Giełdy, modyfikowane są istniejące rozwiązania i dodawane nowe funkcjonalności.

Aukcje energii elektrycznej – Zasady rozliczeń Rozrachunki bieżące

Informacja o wolumenie i cenach transakcyjnych oraz wartości zawartych transakcji jest udostępniana przez Giełdę Członkowi Giełdy na Niepublicznej Stronie Internetowej (dostępnej wyłącznie dla danego Członka Giełdy)

Informacje o wolumenach zawartych transakcji są dostarczane PSE-Operator jako saldo zawartych transakcji kupna i sprzedaży w RDN, RDB i RTEE łącznie.

Zobowiązania i należności stron z tytułu posiadania otwartych pozycji wyliczane są codziennie zgodnie z następującymi zasadami:

- w okresie od dnia zawarcia transakcji do ostatniego dnia wykonania kontraktu naliczany jest depozyt wstępny i uzupełniający
- dla każdego dnia wykonania kontraktu dla Członków Giełdy posiadających otwarte pozycje długie naliczana jest wartość zobowiązań jako iloczyn wolumenu i ceny transakcyjnej, a dla Członków Giełdy posiadających otwarte pozycje krótkie naliczana jest wartość należności jako iloczyn wolumenu i ceny transakcyjnej

Wyznaczenie zobowiązań oraz należności następuje dwa dni przed dniem wykonania kontraktu i uwzględnia podatek VAT.

Aukcje energii elektrycznej – Zasady rozliczeń

Rozliczenie finansowe

Rozliczenie finansowe prowadzone jest saldem zobowiązań i należności dotyczącym łącznie wszystkich rynków prowadzonych przez Izbę rozliczeniową w cyklach Tygodnia Rozliczeniowego.

Saldo zobowiązań i należności wyznaczone jest na podstawie kwot brutto odpowiednio powiększonych lub pomniejszonych o wartość usługi giełdowej (provizji Giełdy).

Przebieg finansowy następuje w środę (termin dla Członków Giełdy posiadających saldo zobowiązań) i w czwartek (termin dla Członków Giełdy posiadających saldo należności).

Przebieg finansowy są realizowane za pośrednictwem Banku Rozliczeniowego.

W poniedziałek Izba rozliczeniowa wystawia faktury VAT dla Członków Giełdy, którzy posiadali pozycje długie w terminie wykonania kontraktu w danym Tygodniu Rozliczeniowym. Członkowie Giełdy, którzy posiadali pozycje krótkie w terminie wykonania kontraktu w danym Tygodniu Rozliczeniowym, wystawiają fakturę VAT dla Izby Rozliczeniowej.

Aukcje energii elektrycznej – Zasady rozliczeń Zabezpieczenia rozliczeń transakcji

Oprócz funduszu gwarancyjnego, system gwarantowania rozliczeń składa się depozytu wstępnego oraz depozytu uzupełniającego.

Depozyt wstępny jest określany jako iloczyn salda otwartych pozycji na kontrakcie, dziennego kursu rozliczeniowego i współczynnika ryzyka ustalonego przez Izbę Rozrachunkową.

Depozyt uzupełniający jest określany dla danego Członka Giełdy jako suma iloczynu wolumenu zawartych transakcji kupna i różnicy cen pomiędzy dziennym kursem rozliczeniowym a średnią ważoną ceną transakcji kupna, oraz iloczynu wolumenu transakcji sprzedaży i różnicy cen pomiędzy średnią ważoną ceną transakcji sprzedaży a dziennym kursem rozliczeniowym.

Wartości depozytu wstępnego i uzupełniającego pomniejszają dostępny limit transakcyjny.

Aukcje energii elektrycznej – Zgłaszanie grafików handlowych do OSP

W okresie wykonania kontraktu, wolumen energii elektrycznej wynikający z zawartych transakcji na aukcji jest zgłaszany do OSP razem z transakcjami zawartymi na RDN oraz transakcjami zawartymi na RTEE poza systemem aukcji. Zgłoszenie następuje w dniu poprzedzającym dzień wykonania kontraktu.

Transakcje zawarte na RTEE (w systemie notowań ciągłych i w systemie aukcji) oraz transakcje zawarte na RDN są zgłaszane do OPS jako saldo tych transakcji w podziale na jednostki grafikowe przydzielone przez OSP.

Przedsiębiorstwo energetyczne będące Członkiem Giełdy, może korzystać z jednostek grafikowych udostępnionych przez inne przedsiębiorstwo obrotu.

Dane o saldzie energii elektrycznej w podziale na jednostki grafikowe, podlegającemu zgłoszeniu do OSP, są dostępne w części rozliczeniowej Systemu Informatycznego Giełdy.

Aukcje energii elektrycznej – Korzyści

Organizowane na zlecenie Członków

Możliwość zakupu dużych ilości energii elektrycznej na dłuższy okres (kwartał, rok)

Możliwość wywiązania się z ustawowego obowiązku sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców

Zwiększenie transparentności rynku energii elektrycznej w Polsce

Gwarancja rozliczenia transakcji dzięki systemowi zabezpieczeń

Przejrzystość funkcjonowania dzięki nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego

Łatwe zawieranie transakcji dzięki nowoczesnej i przyjaznej użytkownikowi aplikacji maklerskiej CONDICO Trade™

Członkostwo na TGE

Bezpośrednie członkostwo

Po spełnieniu wszystkich wymogów związanych z bezpośrednim członkostwem

Udział w Rynkach za pośrednictwem Domu Maklerskiego*

Poprzez dom maklerski, który jest członkiem TGE w zakresie danego rynku

* Obecnie dotyczy tylko rynków RPM i RUE. W przyszłości także RDN RDB i RTEE i RTF.

Wymagania związane z członkostwem na giełdzie

Wymagania Prawne

- koncesja wydana przez Prezesa URE na wytwarzanie (w tym w OZE) lub na obrót energią elektryczną
- Zatrudnienie licencjonowanego maklera giełd towarowych
- Umowa przesyłowa dla Uczestników Rynku Bilansującego albo odpowiednia umowa z Przedsiębiorstwem Organizującym Bilansowanie – POB
- Członkostwo w odpowiednim Rejestrze Świadczeń Pochodzenia (RPM)
- Otwarcie Rachunku w odpowiednim Krajowym Rejestrze Uprawnień do Emisji (RUE)
- Otwarcie rachunku w BOŚ S.A., będącym Bankiem Rozliczeniowym
- dostęp do internetu, PC, przeglądarka internetowa;

Wymagania Techniczne

Wymagania Finansowe

- depozyt gotówkowy na zakup energii elektrycznej; sprzedaż bez depozytów

Umowa

- Uchwała zarządu TGE dopuszczająca do działania na RDN.

Dlaczego TGE?

TGE – to jedyna licencjonowana giełda towarowa w Polsce.

TGE – to konkurencyjne opłaty transakcyjne na rynku polskim

TGE – to nowoczesna technologia oparta na licencji amerykańskiego giganta NASDAQ OMX

TGE – to bezpieczeństwo obrotu i gwarancja rozliczeń zawartych transakcji

TGE – to równe zasady uczestnictwa dla wszystkich członków niezależnie od ich wielkości

TGE – to znana i ugruntowana marka na polskim rynku energii elektrycznej

